

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ, LIMBA
ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU
COPII, PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ, METODICA
PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LIMBA RROMANI
MATERNĂ ȘI METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR
ÎN LIMBA ROMÂNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA RROMANI MATERNĂ)**

**București
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar, care s-au înscris și vor susține concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul preșcolar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru concursul național pentru ocuparea posturilor/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba rromani maternă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențe specifice educatoarelor, institutorilor și profesorilor din învățământul preșcolar cu predare în limba maternă rromani;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
 1. Limba și literatura rromani maternă;
 2. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar;
 3. Limba și literatura română și universală pentru copii;
 4. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar;
 5. Pedagogie preșcolară;
- Repere bibliografice.

COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATORULUI / INSTITUTORULUI / PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR, CARE PREDĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Competențele de bază ale educatorului cerute la examenul de ocuparea posturilor didactice derivă din obiectivele și conținutul învățământului, precum și din rolurile/ funcțiile educatoarei. Acestea sunt:

- Aplicarea programei școlare de limba romani, ținând seama de specificul și de necesitățile copiilor;
- Stăpânirea cunoștințelor metodice necesare proiectării, desfășurării și evaluării activităților didactice;
- Crearea unor situații de învățare, pornind de la texte adecvate particularităților de vârstă ale copiilor;
- Aplicarea normelor limbii literare în orice activitate de comunicare;
- Alegerea și aplicarea strategiilor de predare – învățare – evaluare potrivite particularităților de vârstă ale copiilor;
- Utilizarea strategiilor interactive, participative, menite să motiveze copiii;
- Realizarea unui demers didactic flexibil, în funcție de reacțiile / nevoile copiilor la un moment dat;
- Selectarea diverselor metode și procedee de lucru pe grupe, în perechi și individual;
- Asigurarea unui mediu educativ propice cultivării încrederii, acceptării, toleranței, corectitudinii, exprimării libere;
- Valorificarea valențelor formative ale cunoștințelor în activitățile școlare și extrașcolare;
- Demonstrarea creativității în utilizarea multifuncțională a resurselor materiale existente.

1. TEMATICĂ ȘTIINȚIFICĂ PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ

I. LIMBA RROMANI

a) Fonetică și fonologie

- Sistemul vocalic și consonantic al limbii rromani;
- Alfabetul oficial al limbii rromani.

b) Vocabular

- *Vocabularul fundamental și masa vocabularului.* Relații semantice între cuvinte (sinonime, antonime, omonime);
- *Modalități de îmbogățire a lexicului limbii rromani comune:* 1. mijloacele interne de îmbogățire (derivarea – cu sufixe și prefixe – și compunerea); 2. mijloacele externe de îmbogățire: împrumuturile și calcul lingvistic).

c) Morfologie

- *Părțile de vorbire flexibile:* *articolul* (hotărât și nehotărât), *substantivul*: tipuri de substantive; *adjectivul*: tipuri de adjective; *pronumele*: tipuri de pronume; *numeral*: tipuri de numere; *verbul*: conjugarea verbului rrom (moduri, timpuri, persoane, număr);
- *Părți de vorbire parțial flexibile:* *adverbul*;
- *Părți de vorbire neflexibile:* *postpoziția, prepoziția, conjuncția, interjecția.*

d) Sintaxă

- *Părțile de propoziție:* *subiectul, predicatul, atributul, complementul, elementul predicativ suplimentar. Sintagma.*

II. LITERATURA RROMANI

a) Cultură și civilizație veche indiană

- Realitățile culturale și lingvistice din vechea Indie - locul de obârșie a proto-rromilor;
- Rromii și limba rromani în context indian;
- Originea poporului rrom – realitate și legendă (Kanauj).

b) Folclor și antropologie rromă

- *Nomadismul – Model cultural și strategie de supraviețuire:* Fond psihologic și practică socială. Perspective istorice asupra migrației. Nomadism și sedentarism. Semnificații de fond cutumiar. Migrația rromilor – fenomen contemporan;
- *Cultura materială a rromilor - Meșteșug și reprezentare:* Coordonate istorice și premise metodologice ale heteroidentificării. Prelucrarea metalelor. Prelucrarea lemnului. Meserii pierdute. Între emblematic și stigmatizant;
- *Identitate spirituală:* Tipologii și structuri conceptuale ale dinamicii înrudirii. Limbaje rituale premaritale și nupțiale. Romanipen-ul și mistica purității. Nașterea, copilul și treptele inițiatice. Modele educaționale de referință. Imagini ale morții și cutume funerare. Formele de control și sancțiune socială/divină. Familia – Model de auto-identificare;
- *Obiceiurile din ciclul familial sau riturile de trecere* (generalități, structuri magico-ritualice, cântecele): nașterea, nunta, moartea (bocetele); elemente de magie și astrologie; descântecele; complexe ritualice din ciclul calendaristic: a) proprii rromilor (legarea ploilor, Herdelezi), b) la care actanții sunt rromi (Vasilca, Paparudele). Zestrea paremiologică (proverbe - zicători); ghicitori.

c) Literatură rromani pentru copii

- **Poezia:** *Te avelas man grastorro parno* - Romka Demeter, *O kermuso* - Rostas Gyorgy, *Dade, kin maqe grastorres!* - Leksa Manuś, *Murre dadesqe* - Romka Demeter, *O gonorro duje lovença* - Elena Nuică, Octavian Bonculescu, *Phen tu manqe, čhavorro!* - Leksa Manuś, *E čhona* - Eslam Drudak, *O Krăčuno, o phuro* - Bățalan Costică, *Dade!a* – Mihai Năstase Mițan, *So kerel o lav?* - Rajko Djurić, *I čhib rromani* - Nicoleta Ciuraru, *O kurko* – lini anŌar i rivista “Rromane čerxenörră”, *Kolinda* – Costică Bățalan, *Mirri daj* – Ionel Cordovan, *E rroma* – Jupter Borcoi, *Duj*

žàmbe – Margareta Jimba, Gabriela Moise, *Suno fală man* – Nicolae Pandelică, *Pašmilaj* – Mihaela Zătreanu;

● **Proza:** *I buzni thaj le trin buznorre* - amboldipen Gheorghe Sarău, *I Katitzi* - Katarina Taikon, *I zor thaj i godi* - Jupter Borcoi, *O khandino čhavo* - Jupter Borcoi, *O žuvalo, o Pišomalo thaj o Xer* - Andre Barthelemy, *O manuš thaj pesqe duj čhaja* - Gheorghe Sarău, *O bašavno* – Borcoi Jupter, *I maj gudli pherr* – Jupter Borcoi, *I Čenušòtka* – Nadia Gazsi, *Le meripnaça anΘ-e jakha* – Valerică Stănescu, *Le muleça p-o grast* - Costică Bățalan, *O cem o xasardo* – Luminița Cioabă, *O rrom, o phuro thaj le duj piră* – purani paramiči anΘar o Balkani, *O xanžvalipen*, Mariana Cozma, Gabriela Moise, *O godăver čhavorro* – Nicolae Pandelică.

Bibliografie

I. Limba rromani

1. Sarău, Gh., *Curs de limba rromani*, Editura Sigma, București, 2008
2. Sarău, Gh., *Lexicologie rromă*, Editura CREDIS, Universitatea București, 2003 vezi și www.edu.ro
3. Sarău, Gh., *Limba rromani (Morfologie și sintaxă)*, Editura CREDIS, Universitatea București, 2002, vezi și www.edu.ro
4. Sarău, Gh., *Stilistica limbii rromani în texte (Antologie de traduceri și redactări). I stilistika e rromane čhibăqi teksturenθe (Amboldimatenqi aj redakcienqi antològia)*, Editura CREDIS, Universitatea București, 2002, curs bilingv destinat studenților rromi de la secția de învățământ deschis la distanță “institutori – profesori de limba rromani“, vezi și www.edu.ro

II. Literatura romani

1. Grigore, D., *Curs de antropologie și folclor. Introducere în studiul elementelor de cultură tradițională ale identității rrome contemporane*, Editura CREDIS, Universitatea București, 2001, vezi și www.edu.ro
2. Petcuț, P., Grigore, D., Sandu, M., *Istoria și tradițiile minorității rromani: manual pentru clasele a VI-a – a VII-a*, Editura Sigma, București, 2005
3. Sarău, Gheorghe; Cordovan, Ionel; Stănescu, Camelia 2015, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa I. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i jekhto klăsa*, București: Editura Sigma, P I + P II și variantă electronică.
4. Sarău, Gheorghe, Cordovan, Ionel 2018, *Comunicare în limba maternă rromani. Manual pentru clasa a II-a. Vakăripen anθ-i rromani dajaqi čhib – pustik vaš i dujto klăsa*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Cordovan, Ionel, Sarău, Gheorghe, Cordovan, Noemi 2020, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a III-a. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i trino klăsa*, București: Editura Sigma.
6. Sarău, Gheorghe, Cordovan, Ionel, 2018, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a IV-a. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i štarto klăsa*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Sarău, Gheorghe, Cordovan, Ionel, 2018, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a V-a. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i panžto klăsa*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
8. Cordovan, Ionel, Sarău, Gheorghe, Cordovan, Noemi 2020, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a VI-a. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i šovto klăsa*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
9. Moise Gabriela, Căldăraru Marius, Sarău Gheorghe 2008, *Manual de limba și literatura rromani, clasa a VII-a*, București: Editura Vanemonde.
10. Borcoi Jupiter, Sarău Gheorghe, Pandelică Nicolae, 2009, *Manual de limba și literatura rromani, clasa a VIII-a*, București: Editura Vanemonde.
11. Sarău, Gheorghe 2006, *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a IX-a. I rromani čhib thaj i literatūra (vaš i enăto klăsa)*, București: Editura Sigma.

12. Sarău, Gheorghe; Cordovan, Ionel 2011, I rromani éhib thaj i literatūra vaś o deśto siklövipnasqo berś. Limba și literatura rromani. Manual pentru anul X de studiu, București: Vanemonde.Sarău, Gh., *Culegere de texte în limba rromani*, Editura Didactică și Pedagogică - R. A., București, edițiile 1995, 1999, 2000

2. TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII RROMANI MATERNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Abordarea textului literar destinat copiilor de vârstă preșcolară (ghidarea copiilor preșcolari spre receptarea și înțelegerea adecvată a textului literar specific);
- didactica textului literar epic și a textului dramatic, precum și didactica poeziei.
- Abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- Rolul educatoarei în conturarea unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- Soluții de prevenire și depășire a blocajelor în comunicare (tehnici de ascultare activă, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale și de exprimare a sentimentelor etc.);
- Tipuri de întrebări și adecvarea acestora la tema abordată;
- Abordarea limbajelor diferitelor arte / științe din perspectiva codurilor specifice ale acestora (muzică, pictură, sculptură, cinematografie / fotografie, astrologie, geografie, heraldică etc.).
- Strategii de învățare și exersare a ascultării active la preșcolari;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral în perioada preșcolarității (povestirea, rezumatul, caracterizarea, dialogul, monologul, rimele, interviul).

Bibliografie

1. Crețu, T., Psihologia vârstelor, Editura CREDIS, Universitatea București, 2001, vezi și www.credis.ro
2. Cucoș, C. (coord.), Psihopedagogie pentru examenul de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 1998
3. Ilica, A., Cozma, J., Preda, V., Soriteu, E., Kelemen G., *Didactica învățământului preșcolar*, Editura U.A.V., Arad, 2005
4. Iucu, R. B., Manolescu, M., Pedagogie, Editura Fundației “Dimitrie Bolintineanu”, București, 2001
5. ***Curriculumul pentru educație timpurie 2019

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
- Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Omografe, omofone. Accentul.
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative.
- Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul.

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
- Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
- Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
- Pronumele în propoziție.
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
- Adverbul în propoziție.
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.

Propoziția

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară.

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic* și *merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **poeziile copilăriei** (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și viețuitoare** (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
 - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
 - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)
- **în proză:**
 - **schița** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*)
 - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
 - **legenda** (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*)

- **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Răpușca cea urâtă*)

BIBLIOGRAFIE

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare)
7. www.encyclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR DE LIMBĂ ROMÂNĂ ÎN GRĂDINIȚELE DE COPII CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

TEMATICA

- Clasificarea și structura activităților de joc didactic. Metodica desfășurării lor.
- Povestirile copiilor (repovestirile și povestirile create de copii). Metodica desfășurării lor.
- Memorizările. Clasificare. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Structura activității de lectură după imagini. Valori formative.
- Convorbirea. Tematică. Structură. Metodica desfășurării lor.
- Jocuri de creație, cu subiecte din povești și basme. Valori formative.

BIBLIOGRAFIE

1. Brate, Rodica, (2014) *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române: definitivat, gradul II: învățători, institutori, profesori (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu

2. Bogart, C., Delmarle, S., Preda, V. (2012), *Formarea competențelor în grădiniță: o altă perspectivă asupra timpului școlar*, Editura Aramis Print, București
3. Brănișteanu R., Chira E., (2011), *Paradigme ale integrării curriculare în grădiniță*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești
4. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar*, Editura Diamant, Pitești
5. Ionescu, M. (coord.) (2010). *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București
6. Norel, M., Bota, O., A. (2013). *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România
7. Păiș-Lăzărescu, M., Tudor, S. L., Stan, M. M. (2015). *Mentorat în didactica învățământului preșcolar și primar*, Editura Sitech, Craiova
8. Preda, V., Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V. (2009). *Învățarea bazată pe proiecte. Auxiliar didactic pentru aplicarea noului curriculum*. Editura Arves, Craiova
9. Vărășmaș. E. (2014). *Educația timpurie*. Editura Arlequin, București
10. *** *Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare)
11. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>

5. PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

TEMATICĂ

a) EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ

- Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații.
- Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții.
- Alternative educaționale în educația timpurie.
- Tranziția de la grădiniță la școală.
- Grădinița – nucleu al unei comunități care învață.

b) EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE

- Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate.
- Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității.
- Mediul, factor extern al dezvoltării personalității.
- Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii.
- Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*).

c) PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice.
- Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic.

d) ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ

- Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare.
- Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vagotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.).
- Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional.
- Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării.
- Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.).
- Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar.

e) COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ

- Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie.
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin.

f) MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE

- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice.
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică.

Notă: Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
2. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
3. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
4. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
5. Breben, S., Gongea, E., Mitulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
6. Breben, S., Ruiiu, G., Fulga, M., Tuturugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
7. Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
8. Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
9. Catalano, H., Albușescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
10. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
11. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
12. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
13. Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
14. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
15. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
16. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
17. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
18. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitive*, Iași, Editura Polirom, 2008.
19. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
20. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
21. Joia, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
22. Joia, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
23. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
24. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
25. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
26. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.

27. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
28. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
29. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.
30. Tomșa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București, Editura V&I Integral, 2007.
31. Voiculescu, E., *Pedagogie preșcolară*, București, Editura Aramis, 2001.
32. Vrăsmaș, A. E., *Consilierea și educația părinților*, București, Editura Aramis, 2002.
33. Vrăsmaș, E., *Educația copilului preșcolar*, București, Editura Pro Humanitas, 1999.
34. Vrăsmaș, E., (coord.), *Premisele educației incluzive în grădiniță*, București, Editura Vanemonde, 2010.
35. www.subiecte.edu.ro